

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Ecclesia Gallicana amplexa est decreta Concilij Basileensis.
Pragmatica Sanctio ob id edita Avarici Biturigum an. 1438.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

atum anni MCDVI. executioni mandandum esse. quam sententiam Princeps amplexus est. Ejus tamen executio retardata est arte quorundam à Consilio regio, ob privatam suam utilitatem. Interim Constantiense Concilium generale convocatum est: quò Clerus Gallicanus Parisiis jussu regio congregatus anno MCDXIV. legatos sive deputatos misit, quibus inter cetera mandatum est ut à Concilio peterent confirmationem deliberationum Ecclesiæ Gallicanæ circa provisiones Beneficiorum. Sed quantumvis id urgerent deputati, nihil obtinere potuerunt à Concilio; quod negotij hujus discussionem decrevit non attingere, nisi post electionem Papæ, ut constat ex Sessione quadragesima. Martinus verò V. in Concilio electus silentio transmisit negotium Ecclesiæ Gallicanæ. Igitur anno MCCCXXVII. mense Novembri congregati jussu regio Episcopi, Gentes Consilij Regis, & Curia Parlamenti, decreverunt ut edictum anni millesimi quadringentesimi sexti circa provisionem Beneficiorum, executioni mandaretur.

VI. Deliberationem hanc secutum est aliud edictum regium publicatum die XIII. Aprilis MCDXXVIII. quod magni momenti est. Decretum quippe non est pendente schismate quo Ecclesia laborabat, sed post depositionem trium contententium de pontificatu, & post electionem Martini quinti. Præterea nihil illic decernitur per provisionem, ut vocant, id est, donec Concilium generale celebretur; sed lex regia fertur quæ prorsus observari debeat, lata postquam Concilium Constantiense & Summus Pontifex jus reddere recusarunt Ecclesiæ Gallicanæ. Nam in diplomate regio continetur, Regem frequentibus omnium ordinum regni conquestionibus coactum esse ut susciperet curam conservandarum Libertatum Ecclesiæ, atque ob hanc causam, imperandi executionem eorum quæ decreta fuerant anno millesimo quadringentesimo sexto, quam retardaverat ob spem quam conceperat futurum ut Concilia Pisanum & Constantiense finem tandem aliquem adferrent tot ingentibus malis; præsertim cum nonnulli Archiepiscopi & Episcopi facile adduci non possent ut electiones confirmarent quæ consequenter post edicta illa celebrarentur. Itaque jubet ut Ecclesiæ & personæ ecclesiasticæ hujus regni restituantur in perpetuum suis antiquis franchisiis & libertatibus. Tum, ut Ecclesiis cathedralibus & collegialibus ac Beneficiis electivis secularibus & regularibus provideatur per electiones Capitulorum, Conventuum, & Col-

legiorum, sive per postulationes canonicè factas, cum confirmatione superiorum. Aliis verò Beneficiis, quibus per electionem provideri non consueverat, provideri mandat per præsentationes, collationes, & institutiones Ordinariorum, secundum antiqua jura communia Conciliaque generalia; non obstantibus quibuslibet Reservationibus, Gratiis expectativis, & contrariis quibuscunque. Hujus autem edicti executionem imperat Curia Parlamenti aliisque Officiariis.

VII. Edicta illa confirmavit Carolus VII. statim atque in folio regali sublimatus Num. 17. d. 11. est, diplomate dato anno MCDXXXII. quo jubet ut electiones & aliæ Beneficiorum provisiones fiant secundum jus commune & antiquum. Interim Concilium Basileense celebratum est, in quo veritæ sunt omnes Beneficiorum reservationes generales & speciales quæ deinceps à Summis Pontificibus fieri possent, electionesque restituantur. Concil. Basile. sess. 21. & 25. Duobus id decretis sancitum; quorum unum factum est anno MCDXXXIII. die XIII. Julij, aliud verò anno MCDXXXVI. mense Martio. His igitur decretis electiones restituantur, & confirmationes ad jus commune revocantur; id est, statuitur ut Episcopus confirmet eos qui sibi subjecti sunt, Archiepiscopus Episcopos, & Summus Pontifex Archiepiscopum, sive per viam confirmationis, sive mittendo Pallium, & ut insuper Episcopi & Abbates exempti ab eo confirmantur, quod ita statuitur, ut nullum per hoc præjudicium generetur appellationibus ad apostolicam sedem à judiciis confirmationis per Ordinarios latis, quas Romæ agitari placuit. Iam cum edictis regis abolitæ sint reservationes, decreto quoque Concilij Basileensis abolentur; exceptis tamen iis *quæ sunt in corpore Juris clause*, id est, cum electores secundum sententiam Summi Pontificis privantur jure suffragij, ob hoc quòd indignum elegerint, vel cum Beneficia vacant in Curia Romana, aut quando agitur de translatione Episcopi. Præterea, in eo decreto excipiuntur terræ patrimonij Ecclesiæ, quarum provisionem Pontifex, si ita ei videbitur, sibi reservare poterit. Extat etiam aliud ejusdem Concilij decretum, quo Gratiæ expectativæ prohibentur quoad Beneficia non electiva, quò liberè & canonicè fiat collatio ab Ordinariis; servatis tantum Summo Pontifici Mandatis apostolicis pro unico Beneficio, si Collatores habeant jus disponendi de decem Beneficiis, si verò triginta pertinerent ad eorum collationem, duo Papæ reservarentur.

VIII. Ecclesia Gallicana Avarici Biturigum congregata jussu Caroli VII. anno

MCDXXXVIII. amplexa est decreta illius Concilij, & in primis hæc duo quæ Reservationes & Gratiæ expectativæ abolerent, libertatēque electionum & collationum reducunt. Quod Princeps edicto confirmavit, quod vulgò dicitur *Pragmatica Sanctio*; usitato Codicis vocabulo, ubi rescripta Imperatorum ad componendas provincias misisa dicuntur *Pragmatica forma* aut *sanctio* ejusque executionem commisit Curia Parlamenti.

IX. At Ecclesia Gallicana his decretis modum adhibuit in duobus capitibus. Primum enim decernit ut consecrandus ad suum superiorem immediatum remittatur à Summo Pontifice *pro munere consecrationis*, ut eum consecret *ipsius Pape auctoritate*, nisi si confirmatus sit in comitatu Curia Papalis, & illic consecrari aut benedici cupiat. Nam in eo casu volunt ut personæ consecratae, seu benedictæ, remittantur ad suum superiorem immediatum, ut obedientiæ juramentum ei præstent. Quoniam verò Ecclesia Gallicana leges dare non poterat Summo Pontifici, pœnas illi intentant qui cum Romæ consecratus non fuerit, consecrari se vigore commissionis apostolicæ cupierit ab alio quàm à suo superiore immediato: cui sic conanti multa quadringentorum scutorum dicta est, cujus media pars Ordinario cederet, reliquum verò fabricæ Ecclesiæ. Tum illud quoque modificatum & inflexum, quod à Concilio decretum fuerat; nempe, quod Concilium hortaretur Reges & Principes ne libertatem electionum turbarent precibus aut minis, electoribus sub pœna excommunicationis inhibendo ne harum precum aut minarum rationem habeant. Ecclesia itaque Gallicana existimat licere Regi ac Principibus preces adhibere, modò vis absit, in gratiam eorum quorum virtutes & merita in Remp. ornari cupient.

X. Pragmatica Sanctio aliquot per annos obtinuit, invita licet ac contradicente Romana Curia: quæ sub Pio II. tam frequentes preces adhibuit apud Ludovicum XI. ut animum ejus eò flexerint ut diploma daret quo Pragmatica illa aboleretur. Intercessit tamen Curia Parlamenti Parisiensis: cujus oratio ad Principem (id vulgò nostrates vocant *Remonstrances*) ejus ponderis fuit anno MCCCCXI. ut Pragmaticæ usus fuerit revocatus, & in consuetudinem abierit, transmissis prorsus declarationibus Sixti IV. & deinceps Iulij II. in Concilio Lateranensi, ubi abrogata est hæc Sanctio. Verùm cum Gallia contra niteretur, Rex Franciscus I. & Leo X. inivere *Concordata*;

quæ Pragmaticam quidem abolerent, sed leges tamen ad sananda hæc mala præscribunt quæ prorsus similes sunt iis quæ in Pragmatica Sanctione continebantur; si electiones excipias, quæ mutantur in nominationem regiam quoad Beneficia quibus per electionem provideri solebat. At clerus, qui se jure electionis privatum esse agere ferebat, viriliter intercessit publicationi hujus Concordati, & ad futurum Concilium generale provocavit. quod ejus consilium approbavit Curia Parlamenti, quæ tam subitam mutationem, quæ magni momenti erat, concoquere statim non poterat.

XI. Ego verò contendo Concordata majorem utilitatem regno attulisse quàm Pragmatica sanctio adferret. Illa quidem conservabat antiquos Canones & Regum edicta pro restituendo jure electionum adversus reservationes Summorum Pontificum; sed supremam auctoritatem pro confirmatione electionum non restituebat synodis provinciarum, aut Metropolitanis. Contrà, contententium arbitrio relinquebat libertatem eundi Romam, ut illic proponerent nullitates & vitia electionum; & Summo Pontifici concedebat jus providendi Beneficiis quorum causa lis erat instituta, si persona electa reperiretur incapax. id quod sæpe eveniebat. Præterea, Metropolitanos compellebat ad recipiendam à Papa confirmationem vel Pallium; sine quo nullam functionem metropolitanarum partem attingere poterant, ex jure tunc recepto. Ecclesia ergo Gallicana miserè lacerabatur ob consecrationes, nisi Summus Pontifex his statutis consentiret, auctoritatēque adderet electionibus. Sanè quamplures Archiepiscopi recusabant consecrare Episcopos absque illa cautione, ut patet ex edicto anni millefimi quadringentesimi decimi octavi.

XII. Carolus VI. prima fronte videtur robustius aliquid & excelsius cogitasse quàm Concilium Basileense, cum edicto suo restituerit Ecclesias regni sui in franchisiis & libertates suas secundum antiqua jura communia Conciliâque generalia. Affirmare tamen licet in edicto illo jus commune antiquum non aliud intelligi quàm jus quod in Decreto Gratiani & in Decretalibus continetur; ut opponatur videlicet novo, quod recenter introductum erat in gratiam reservationum. Quinetiam Conciliorum generalium auctoritas in edicto illo proponitur. Quod intelligendum est ex sententia doctorum hominum illius ævi. Hi enim Conciliorum generalium nomine comprehendebant ea quæ anno præterito recensita erant à Concilio Constantiensi in formula pro-